

# AFM Consumentenmonitor 2019

Onderdeel: Beleggers

Publicatie: januari 2020

© Ipsos 2019. All rights reserved. Contains Ipsos' Confidential and Proprietary information and may not be disclosed or reproduced without the prior written consent of Ipsos.



# Inleiding

## Achtergrond

De AFM maakt zich sterk voor eerlijke en transparante financiële markten. Als onafhankelijke gedrags-toezichthouder draagt de AFM bij aan duurzaam financieel welzijn in Nederland. Door middel van de Consumentenmonitor worden ontwikkelingen in de attitudes, intenties en waar mogelijk het gedrag van consumenten gemeten in de tijd. De Consumentenmonitor Beleggen is in 2010 gestart en wordt sinds 2012 minimaal elk jaar uitgevoerd.

De primaire doelstellingen van de Consumentenmonitor kunnen als volgt worden weergegeven:

- Beschrijven van de attitudes, intenties en waar mogelijk het gedrag van financiële consumenten
- Beschrijven van markt- en productaspecten in de financiële markt.

## Leeswijzer

Deze rapportage betreft de Consumentenmonitor, uitgevoerd in het najaar van 2019. Het veldwerk heeft gelopen van 16 oktober tot 28 oktober 2019. Deze rapportage betreft het deelonderwerp “Beleggers” wat deel uitmaakt van de Consumentenmonitor. In het rapport wordt o.a. aandacht besteed aan attitudes, intenties en waar mogelijk gedrag ten aanzien van de beleggingsportefeuille en de wijze waarop men belegt.

De respondenten in het onderzoek zijn Nederlandse beleggers van 18 jaar en ouder en metingen zijn gewogen om een representatief beeld te geven. Indien mogelijk zijn resultaten vergeleken met voorgaande metingen. Alle verschillen die in het rapport staan beschreven, zijn significant. Het onderzoek is uitgevoerd door Ipsos.

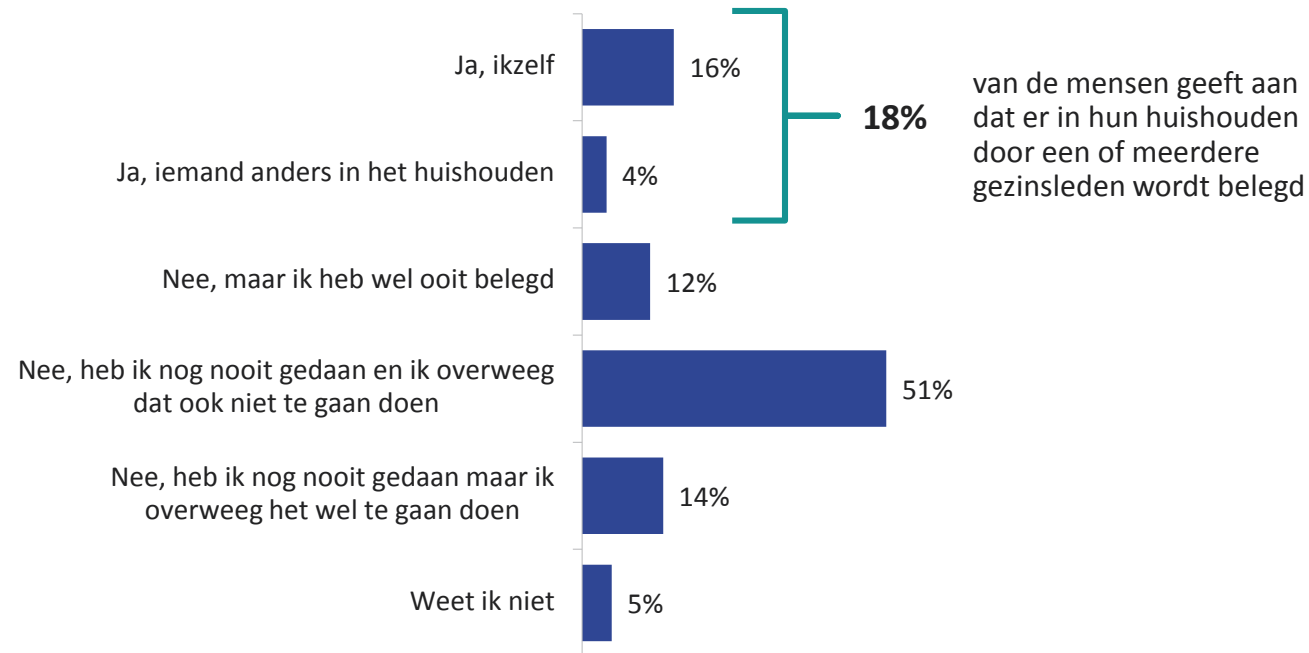
**1**

# Marktinzichten

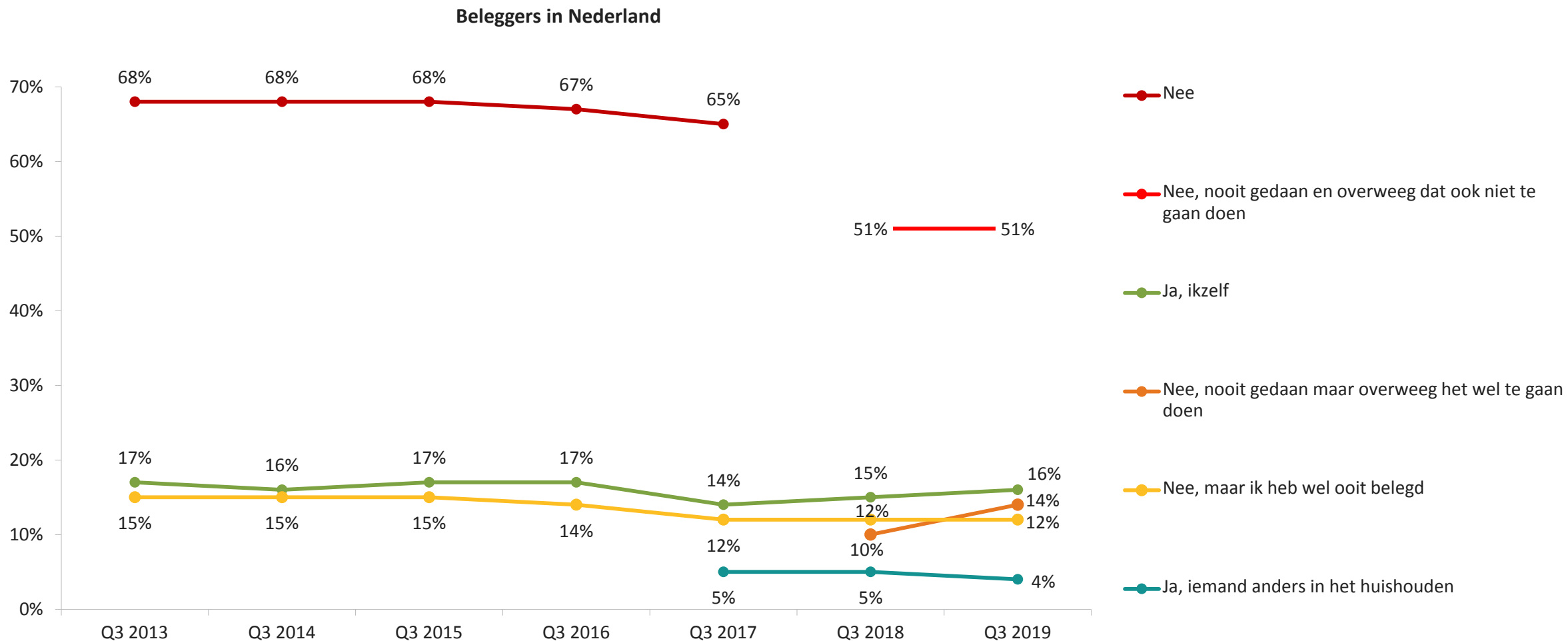


# Van de Nederlanders geeft 16% aan te beleggen

Beleggers in Nederland



# Het percentage mensen dat zegt te beleggen blijft relatief stabiel\*



Heeft u geld belegd in beleggingsfondsen (niet hypotheek of pensioengebonden), aandelen, obligaties of andere effecten? Meerdere antwoorden mogelijk  
 Let op: vraagstelling is in 2017 en 2018 gewijzigd waardoor vergelijking met eerdere jaren niet volledig mogelijk is  
 \*Dit is anders dan vanuit CBS StatLine-data bekend is. Daar is over de periode tot 2018 een daling te zien.

Basis: Screening – GfK Panel 2013-2019, alle personen van 18 jaar en ouder: n 2019 = 50.864 © Ipsos 2019

# Mensen geven aan niet te beleggen omdat dit te riskant is of omdat men onvoldoende kennis bezit

## Waarom belegt u niet?



- Mensen geven aan niet te beleggen omdat men het te riskant vindt (55%) of onvoldoende kennis heeft (50%).
- Jongeren geven vaker dan ouderen aan dat zij wel willen beleggen, maar niet weet waar zij moeten beginnen (18-24 jaar: 21%; 25-34 jaar: 27%; 35-44 jaar: 11%; 45-54 jaar: 9%; 55+ jaar: 2%). Ook hoogopgeleiden geven dit vaker als reden (laag: 5%; midden: 8%; hoog: 19%).
- Daarnaast denken hoogopgeleiden vaker dat zij onvoldoende kennis hebben om te beleggen dan laagopgeleiden (laag: 42%; midden: 47%; hoog: 57%).

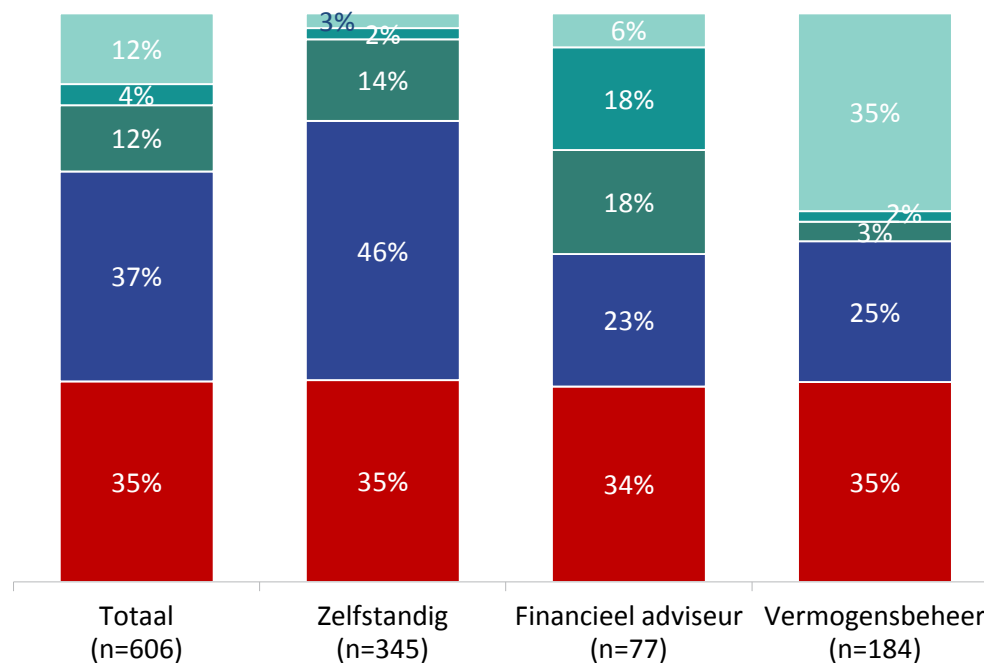
# 2

## Beleggersprofiel Wijze van beleggen



# Meerderheid van de beleggers zegt automatisch of online vermogensbeheer te kennen, een op de tien geeft aan er gebruik van te maken

Bekend met automatisch of online vermogensbeheer



## Automatisch of online vermogensbeheer

Dit is vermogensbeheer zonder direct persoonlijk contact met een adviseur. De dienstverlening vindt vooral online plaats. U heeft zelf geen invloed op de samenstelling van uw portefeuille. Dit doet de vermogensbeheerder voor u aan de hand van uw profiel.

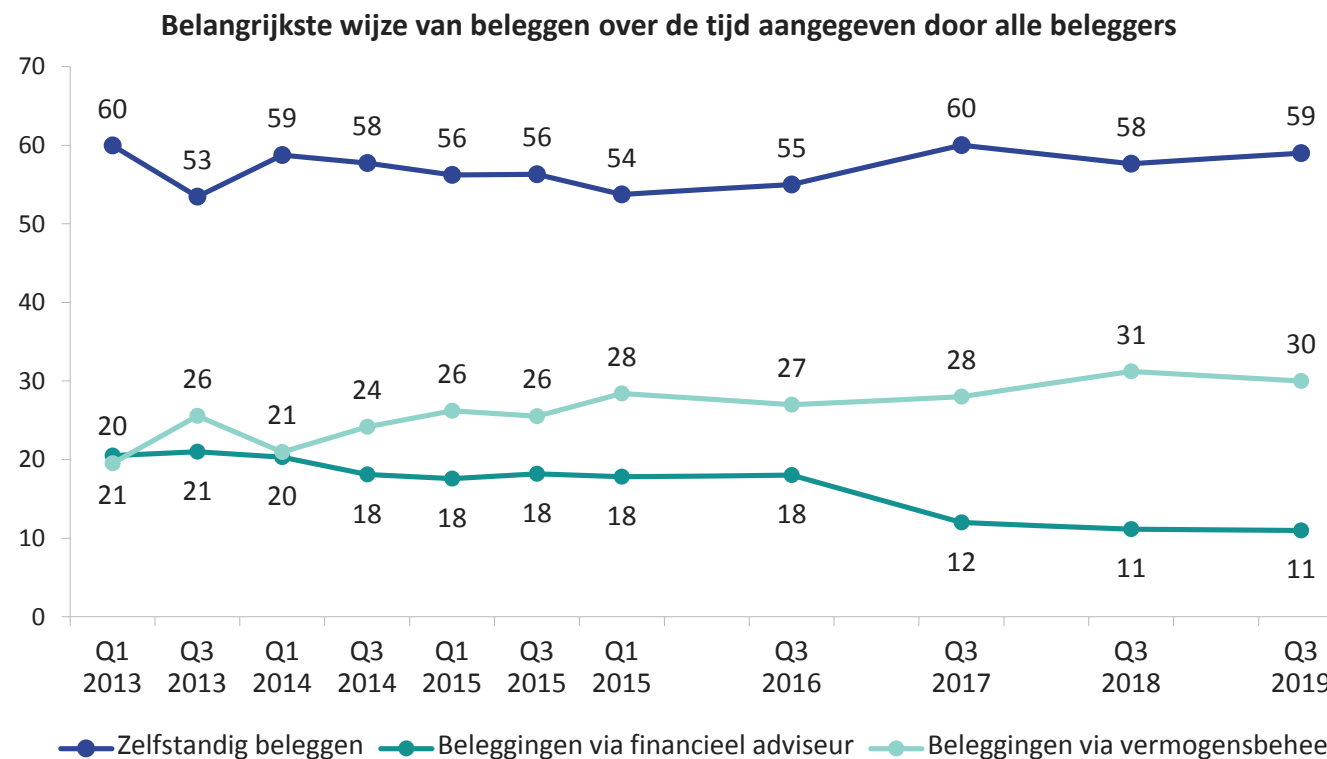
- Ja, ik maak hier al gebruik van
- Ja, ik ben zeker van plan hier gebruik van te maken
- Ja, ik overweeg hier gebruik van te maken
- Ja, maar ik maak hier geen gebruik van en overweeg dat ook niet te gaan doen
- Nee, niet eerder over gehoord

- 65% van de beleggers zegt bekend te zijn met automatisch of online vermogensbeheer, maar 12% zegt er gebruik van te maken.
- Startende beleggers zeggen vaker gebruik te maken van automatisch of online vermogensbeheer dan ervaren beleggers (18% vs. 11%).

Basis: alle respondenten: n=606



# Meerderheid beleggers zegt zelfstandig te beleggen



- Zes op de tien (59%) beleggers geeft aan zelfstandig te beleggen. Ook beginnende beleggers (belegt minder dan 4 jaar ervaring) doen dit voornamelijk zelfstandig (48%).
- Beginnende beleggers geven in vergelijking met alle beleggers wel relatief vaak aan dat hun totale belegde vermogen het hoogst is bij de beleggingen via vermogensbeheer (45% t.o.v. 30%).

# 3

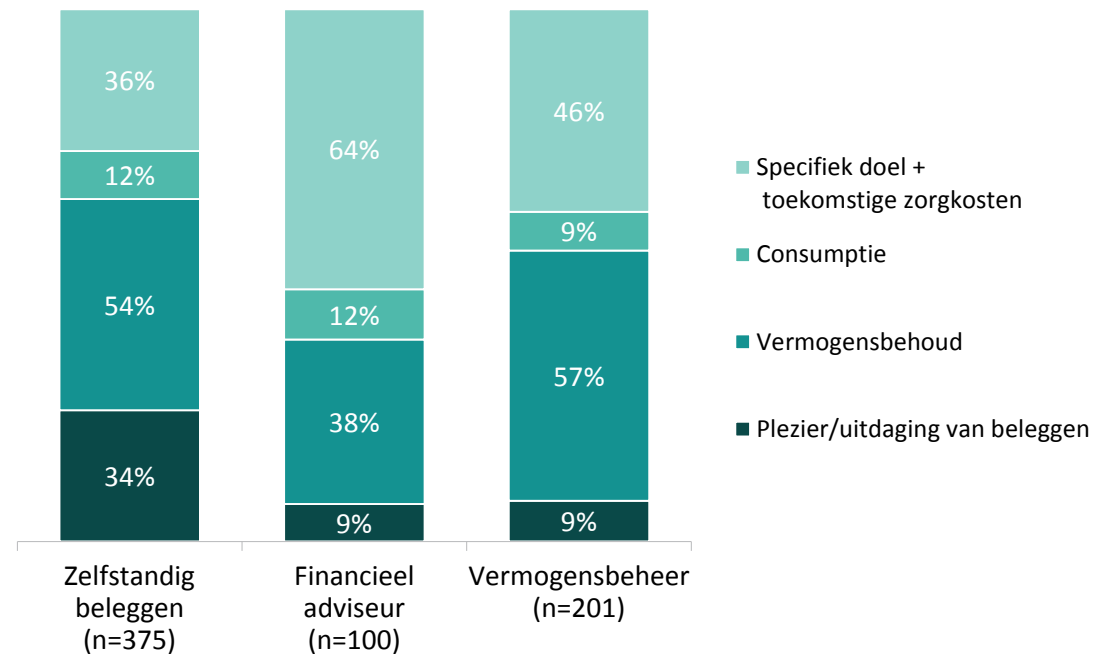
## Beleggersprofiel

### Beleggingsdoelstellingen



# Het doel waarvoor men belegt verschilt per beleggingswijze

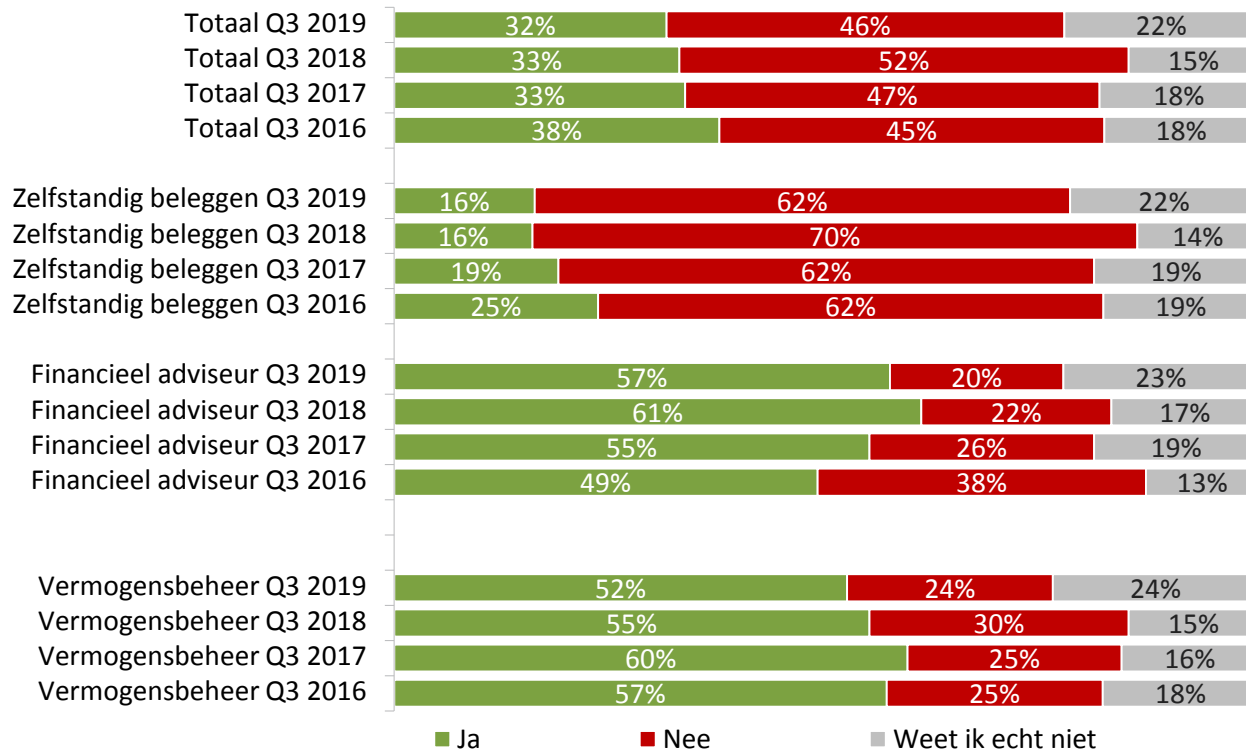
Met welk doel belegt u via...



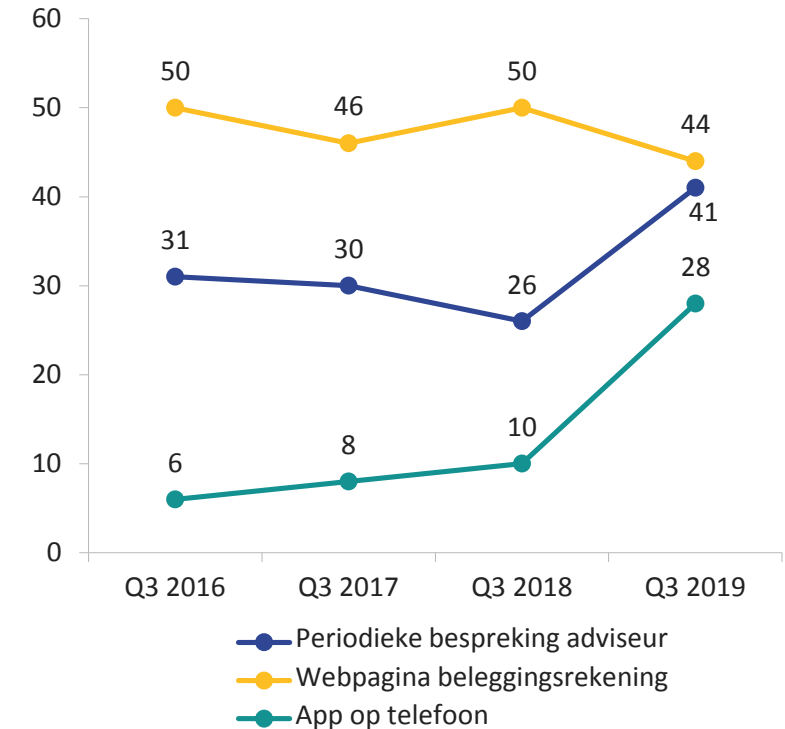
- Het doel waarvoor men zegt te beleggen verschilt per beleggingswijze. Zelfstandige beleggers doen dit vaker dan andere beleggers voor plezier/uitdaging (34% vs. adviesbeleggen en vermogensbeheer: 9%). Wanneer men via een financieel adviseur belegt doet men dit daarentegen weer vaker voor een specifiek doel of om toekomstige zorgkosten te kunnen dekken (64% vs. vermogensbeheer: 46%; zelfstandig beleggen: 36%).

# Zelfstandige beleggers hebben beperkt jaarlijks inzicht in de haalbaarheid van hun beleggingsdoelstelling

Jaarlijks inzicht in haalbaarheid beleggingsdoelstelling



Wijze inzichtelijkheid doelstelling



- Net als in voorgaande jaren geeft een derde (32%) van de beleggers aan jaarlijks inzicht van hun bank en/of vermogensbeheerder of hun beleggingsdoelstellingen nog haalbaar zijn.
- De wijze waarop dit inzichtelijk wordt gemaakt verschilt wel ten opzichte van een jaar geleden. Dit gebeurt in 2019 vaker via een periodieke bespreking met de adviseur (41% vs. 26% in 2018) of via een app (28% vs. 10%).
- Zelfstandige beleggers krijgen vaker dan andere beleggers inzicht via een app (43%; adviesbeleggers: 25%; vermogensbeheer: 22%).

Maaht uw bank en/of vermogensbeheerder voor u jaarlijks inzichtelijk of uw beleggingsdoelstelling nog haalbaar is?  
Op welke wijze(n) wordt de haalbaarheid van uw beleggingsdoelstelling inzichtelijk gemaakt? Meerdere antwoorden mogelijk

Basis: Alle respondenten: n=606  
Basis: Respondenten die inzicht krijgen in de haalbaarheid van hun doelstelling: n = 213 © Ipsos 2019

# 4

## Beleggersprofiel

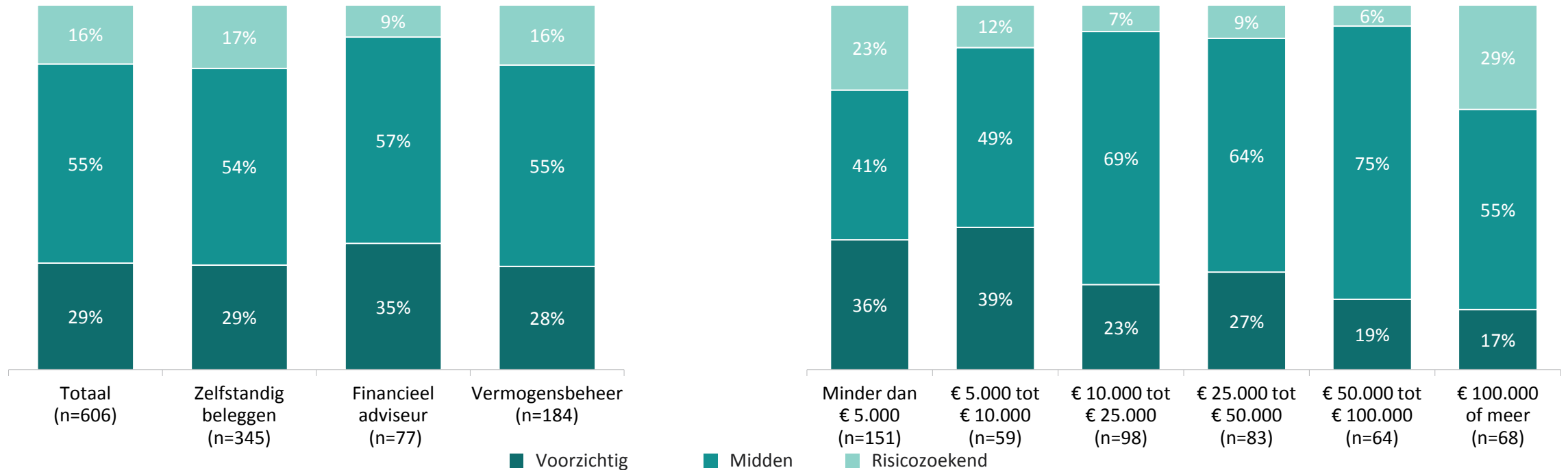
Type beleggers & mate van activiteit



# Beleggers met klein belegd vermogen omschrijven zichzelf vaker als risicozoekend

Type belegger X wijze van beleggen

Type belegger X Vrij belegbaar vermogen



- Zelfstandige beleggers omschrijven zich vaker als risicozoekend dan beleggers die gebruik maken van een financieel adviseur (17% vs. 9%).
- Beleggers met een belegbaar vermogen van minder dan € 5.000 en beleggers met een vermogen van € 100.000 of meer omschrijven zichzelf relatief vaak als risicozoekend (resp. 23% en 29%).
- Laagopgeleide beleggers zien zich vaker omschrijven zichzelf vaker als voorzichtig dan beleggers met meer dan 5 transacties per jaar (42% vs. 14%).

Basis: alle respondenten: n=606

# Zelfstandige beleggers geven aan minder transacties door te voeren dan beleggers die gebruik maken van een financieel adviseur

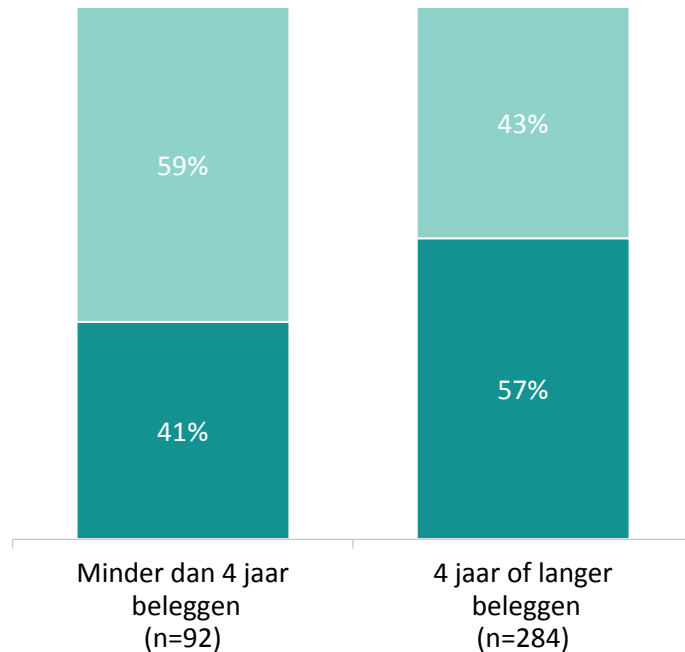
Transactiefrequentie per jaar



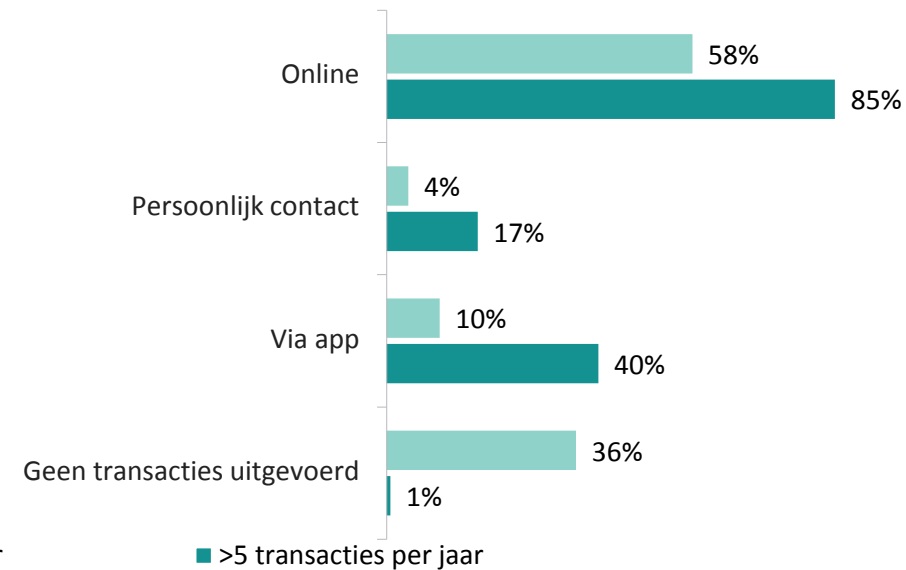
- De helft van de beleggers die voornamelijk zelfstandig of via een adviseur beleggen geven aan maximaal vijf transacties per jaar te doen.
- Het gerapporteerde aantal uitgevoerde transacties neemt toe naarmate men zichzelf als meer risicozoekend omschrijft.

# Ervaren beleggers zeggen jaarlijks meer transacties door te voeren in hun portefeuille dan beginnende beleggers

Transactiefrequentie per jaar x Ervaring



Transactiefrequentie per jaar x Manier

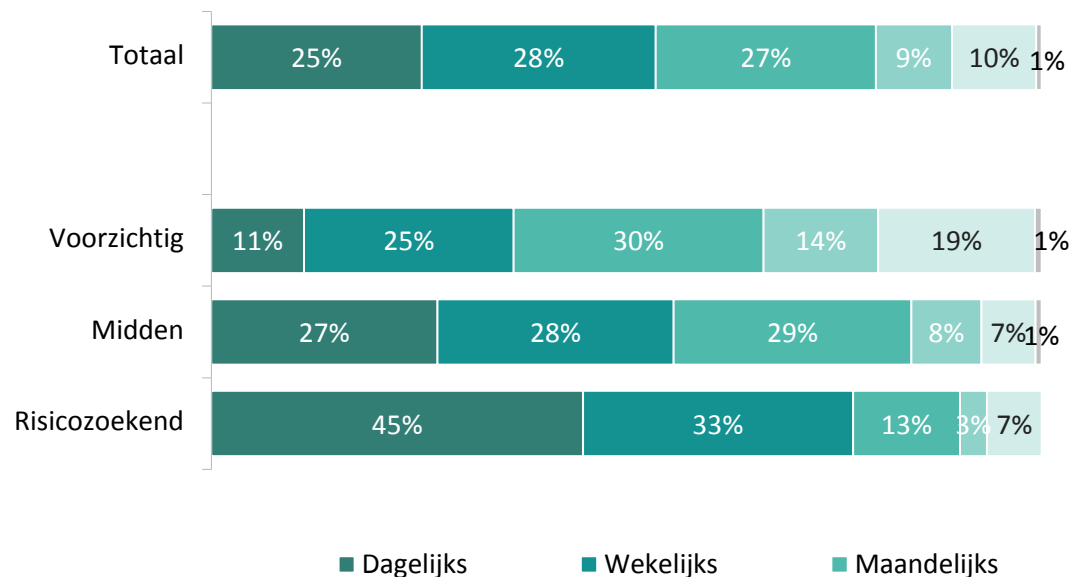


- Ervaren beleggers zeggen vaker meer dan 5 transacties per jaar uit te voeren dan startende beleggers (57% vs. 41%).
- Hoewel alle beleggers het vaakst transacties online uitvoeren doen beleggers met meer dan 5 transacties per jaar dit vaker (85% vs. 58%) dan beleggers met ≤ 5 transacties. Beleggers met meer dan 5 transacties doen dit daarnaast vaak via een app op hun telefoon (40%).

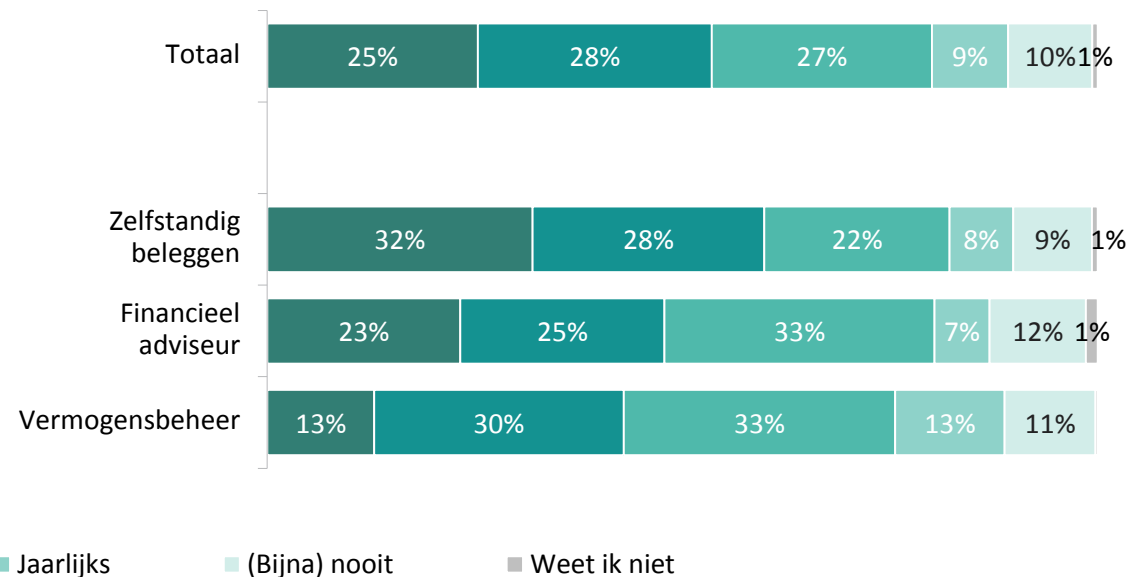


# De helft van de beleggers zegt wekelijks of vaker naar de waarde van zijn beleggingen te kijken

Mate van raadplegen portefeuille x Type belegger



Mate van raadplegen portefeuille x Wijze van beleggen



- Een kwart (25%) van de beleggers zegt dagelijks naar de waarde van hun beleggingen te kijken. Naarmate men zichzelf als meer risicozoekend omschrijft, kijkt men vaker dagelijks naar de waarde van beleggingen (voorzichtig: 11%; midden: 27%; risicozoekend: 45%).
- Beleggers die dit voornamelijk execution only doen, zeggen vaker naar de waarde van hun beleggingen te kijken dan beleggers die dat via vermogensbeheer doen.

# 5

## Beleggersprofiel

Informatie en kosten omtrent beleggen



# Een kwart van de beleggers zegt de 10%-melding gekregen te hebben en meer dan de helft van hen zegt er niets mee gedaan te hebben

Bent gewaarschuwd dat (delen van) uw beleggingen met 10% zijn gedaald?



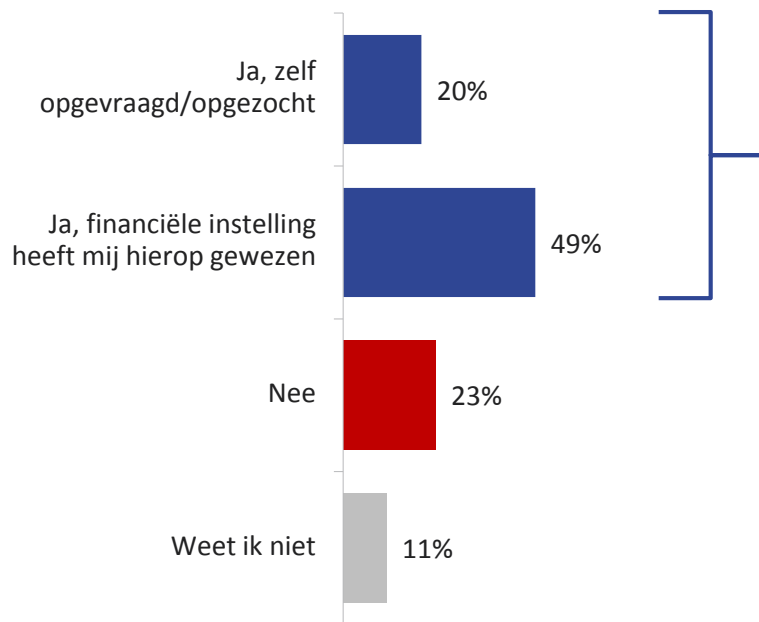
Wat heeft u gedaan met de 10%-melding?



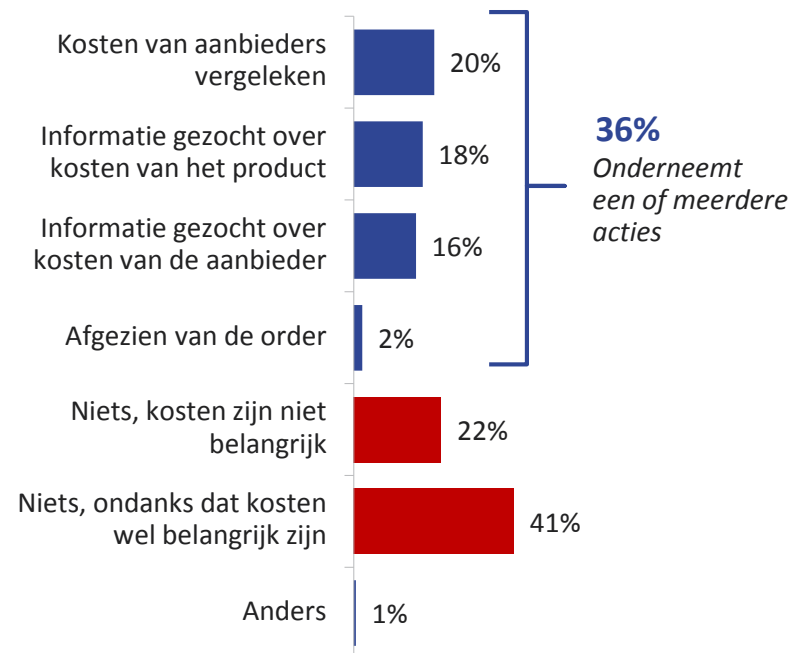
- De 10-procentmelding is een waarschuwing dat de waarde van uw beleggingsportefeuille (of van individuele onderdelen van uw beleggingsportefeuille) met 10% of meer is gedaald. Een kwart (24%) van de beleggers zegt deze melding voor (een deel van) hun portefeuille gekregen te hebben. Beleggers die voornamelijk via beleggingsadvies beleggen zeggen vaker de melding gekregen te hebben dan andere beleggers (44% vs. zelfstandig: 20%; vermogensbeheer: 25%).
- Van de beleggers die zeggen de melding gehad te hebben doet de meerderheid (56%) echter niets met de melding.
- Voorzichtige beleggers zeggen vaker actie te ondernomen n.a.v. de melding dan risicovolle beleggers (46% vs. 31%).

# Van de mensen die zeggen kosten van beleggen gezien te hebben in 2019, onderneemt maar een derde actie

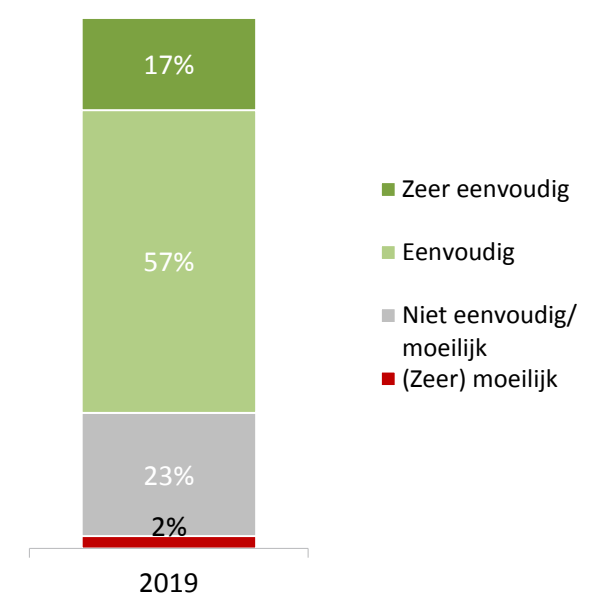
Informatie over beleggingskosten gezien



Manier waarop informatie is gebruikt



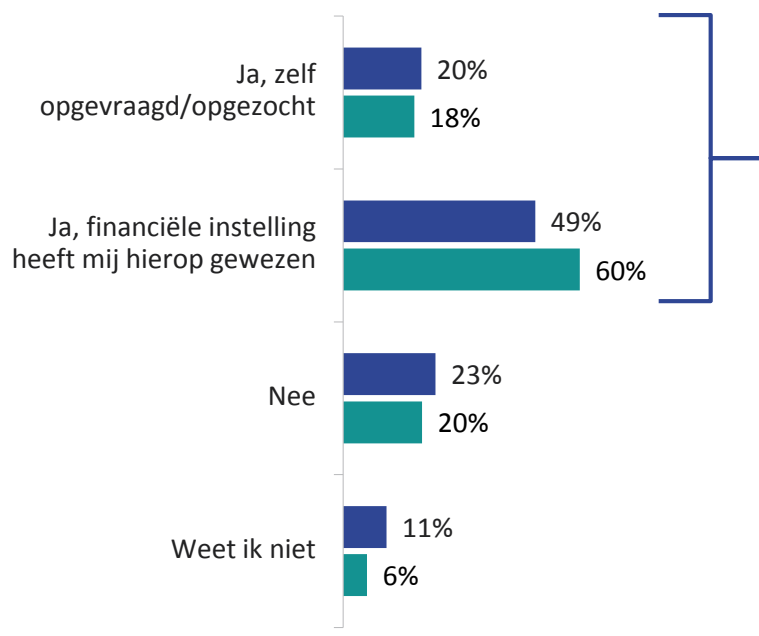
Vindbaarheid informatie over kosten



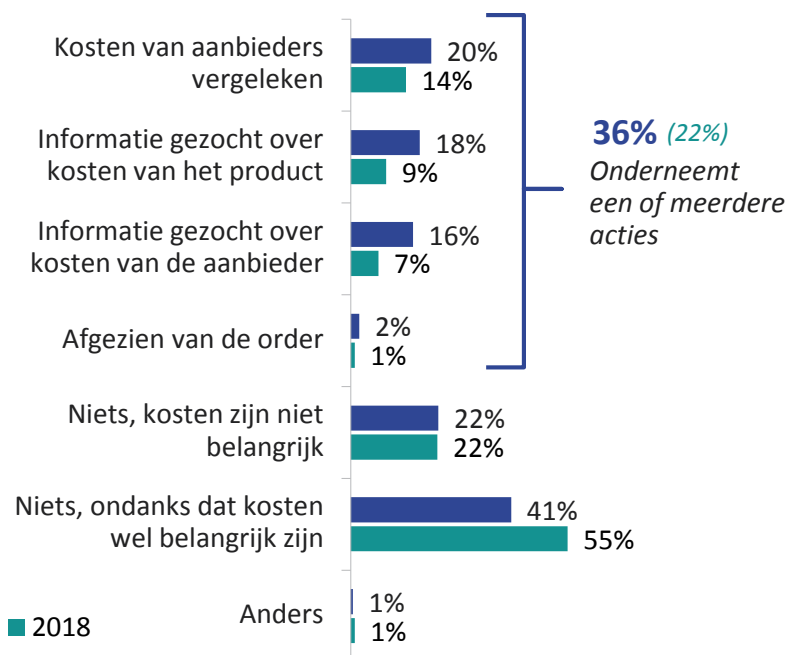
- Twee derde (69%) van de beleggers zegt in 2019 informatie over de kosten omtrent beleggen gezien te hebben. De helft (49%) van de beleggers geeft aan dat hun belangrijkste financiële instelling hen hierop heeft gewezen. Ruim een derde (36%) van de beleggers die de informatie heeft gezien zeggen vervolgens ook een of meerdere acties te ondernemen.
- De meerderheid (74%) van de beleggers die informatie over de kosten heeft gezien geeft aan dat dit (zeer) eenvoudig te vinden was. Slechts 2% kon dit (zeer) moeilijk vinden.

# Men zegt in 2019 vaker actie te ondernemen indien de informatie gezien is

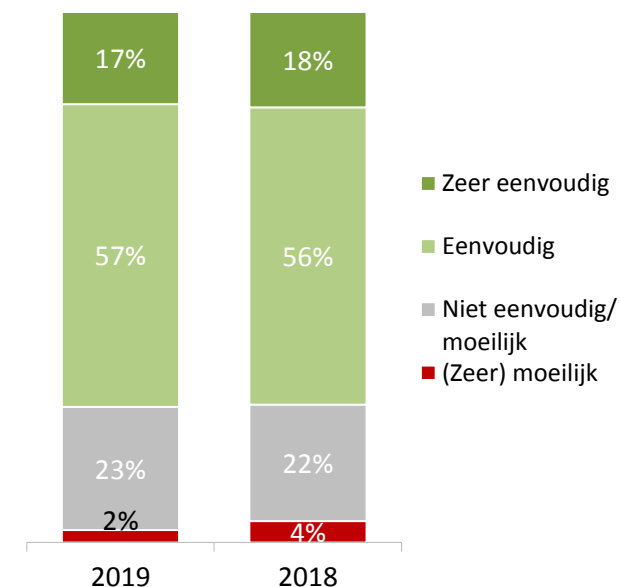
## Informatie over beleggingskosten gezien



## Manier waarop informatie is gebruikt



## Vindbaarheid informatie over kosten



- In vergelijking met vorig jaar geven beleggers minder vaak aan dat zij kosten omtrent beleggingen hebben gezien (2019: 69%; 2018: 74%). Met name het percentage dat aangeeft dat hun financiële instelling hen op de kosten omtrent beleggen heeft gewezen is afgenomen t.o.v. 2018 (49% vs. 60%).
- Van de beleggers die informatie heeft gezien onderneemt echter een groter deel een of meerdere acties dan een jaar geleden (2019: 36%; 2018: 22%).

Heeft u in 2019(i) van uw belangrijkste financiële instelling voor beleggingen informatie over **de hoogte van de kosten** gezien omtrent beleggen?

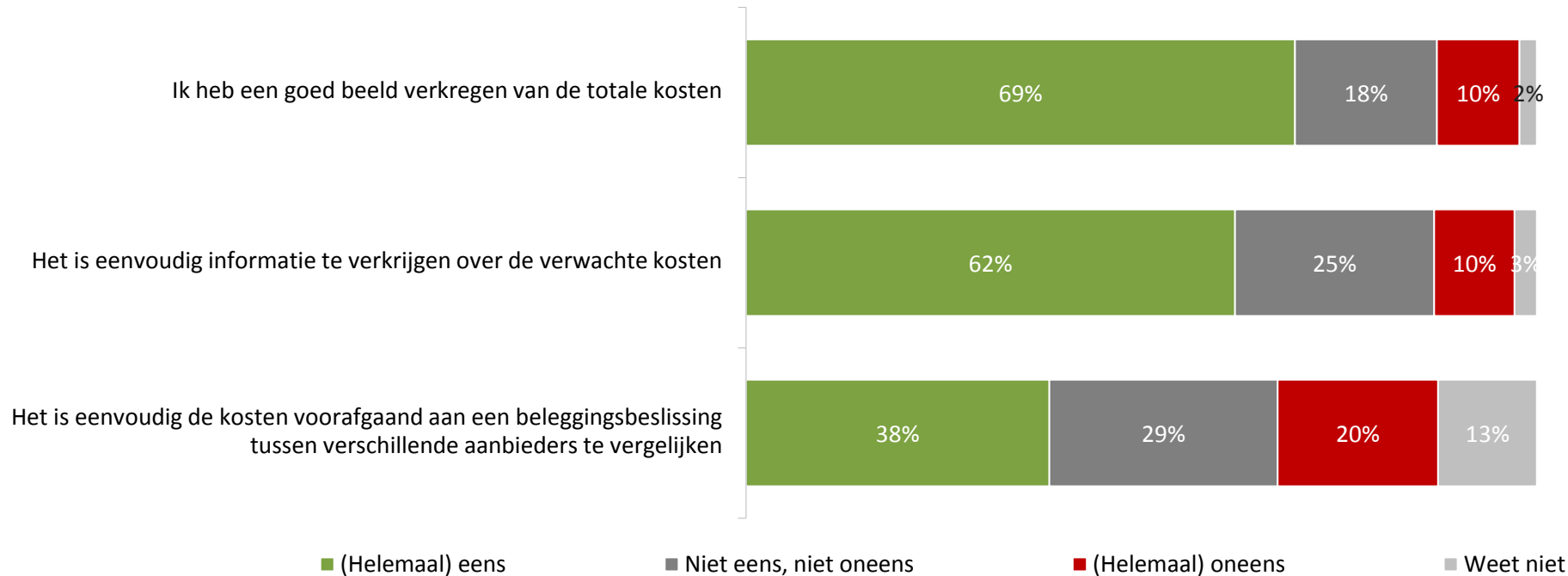
Wat heeft u met de informatie over de kosten van beleggen gedaan? Meerdere antwoorden mogelijk  
Hoe eenvoudig kon u de informatie over de kosten vinden?

Basis: Alle respondenten 2018: (n=606); 2019:(n=606);

Basis: Heeft informatie over beleggingskosten gezien 2018: (n=414); 2019: (n=387) © Ipsos 2019

# Men zegt dat het eenvoudig is om informatie over verwachte kosten te krijgen, het vergelijken is nog wat lastiger

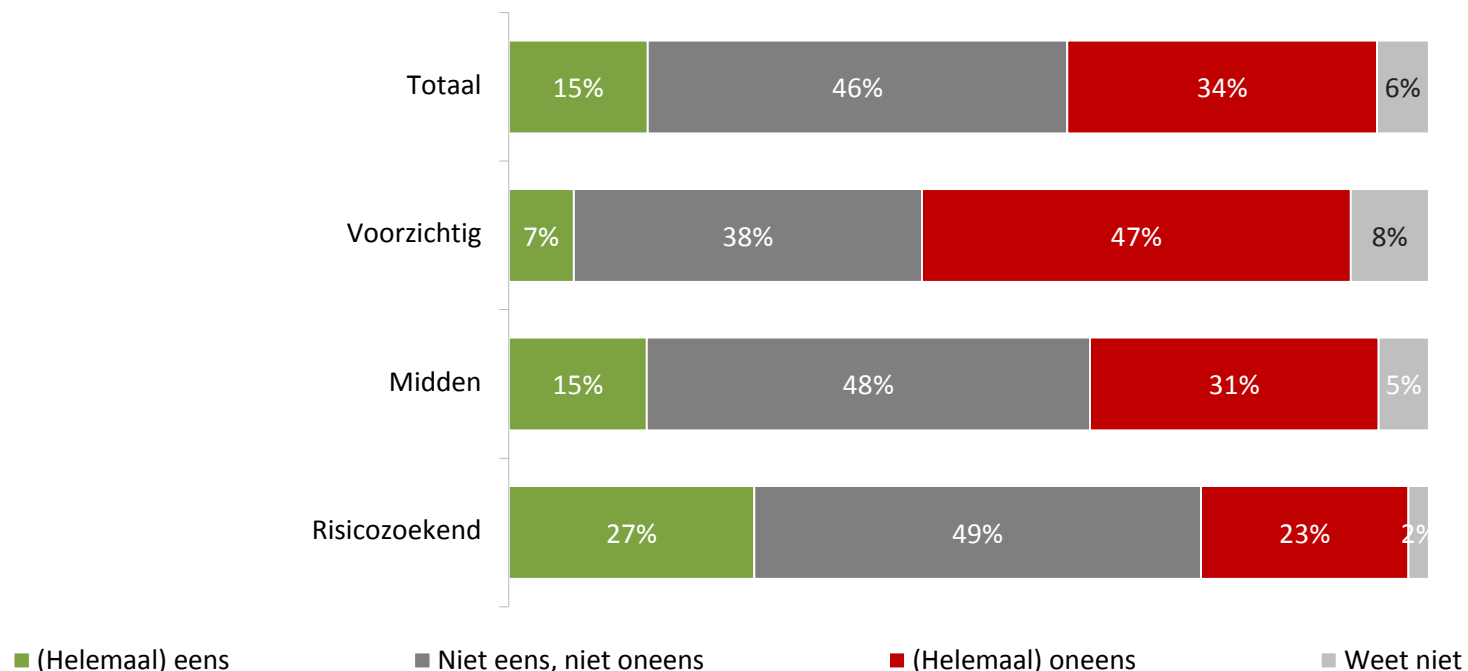
Stellingen met betrekking tot beleggen



- Van de beleggers die informatie over de kosten omtrent beleggen hebben ontvangen geeft de meerderheid aan dat zij een goed beeld hebben verkregen van de totale kosten (69%).
- Men vindt het eenvoudig om informatie te verkrijgen over de verwachte kosten (62%), maar minder makkelijk om de kosten van verschillende aanbieders te vergelijken (38%).

# Risicozoekende beleggers denken vaker dat zij bovengemiddeld goede beleggers zijn

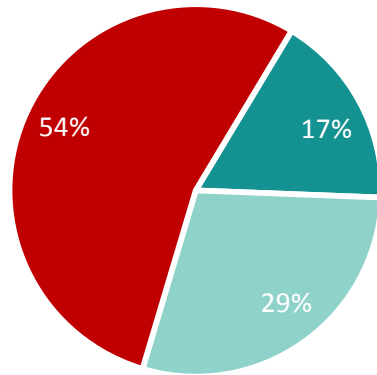
Stelling: "Ik ben een bovengemiddeld goede belegger"



- Beleggers zijn voorzichtig om zichzelf als 'bovengemiddeld goed' te omschrijven. Slechts 15% is het eens met deze stelling, terwijl een derde (34%) het juist oneens is met de stelling en zichzelf dus als een minder goede belegger dan gemiddeld ziet.
- Risicozoekende beleggers zien zichzelf vaker als bovengemiddeld goede beleggers (27% vs. voorzichtig: 7%; midden: 15%).

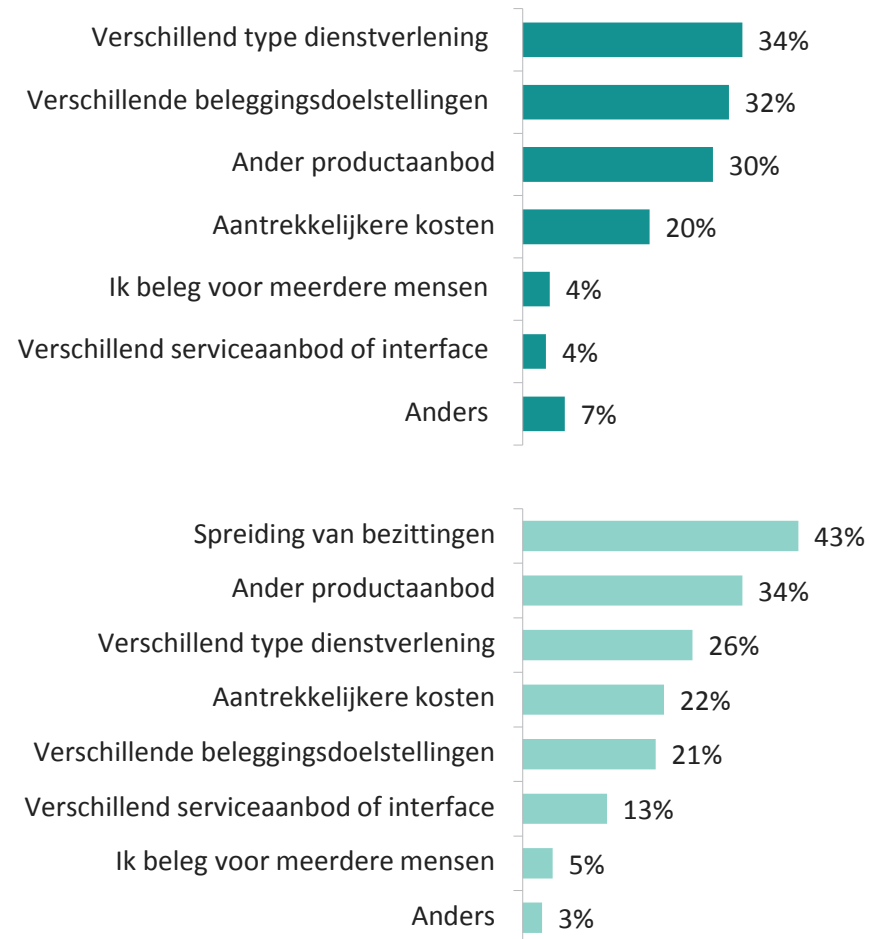
# Bijna de helft van de beleggers zegt meerdere beleggingsrekeningen te gebruiken

## Heeft u meerdere beleggingsrekeningen?



- Bij dezelfde aanbieder
- Bij verschillende aanbieders
- Nee

## Motivatie meerdere beleggingsrekeningen

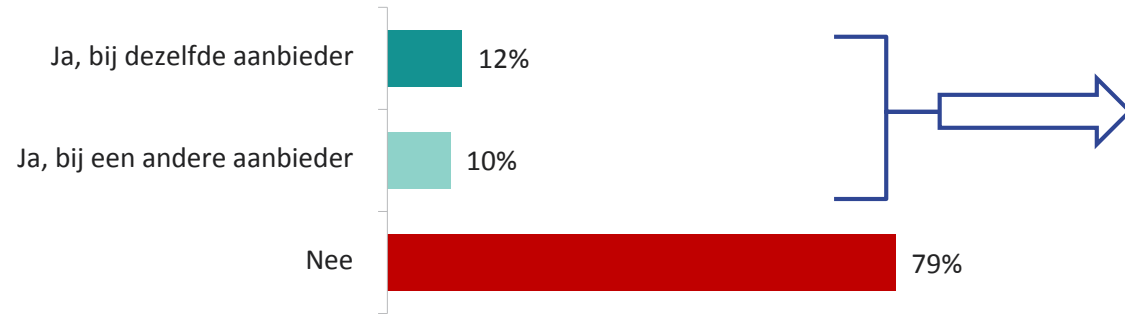


- Bijna de helft (46%) van de beleggers zegt gebruik te maken van meerdere beleggingsrekeningen.
- Beleggers die meerdere rekeningen bij dezelfde aanbieder hebben zeggen dit met name te doen vanwege een verschillend type dienstverlening (34%), verschillende beleggingsdoelstellingen (32%) of een ander productaanbod (30%).
- Beleggers die meerdere rekeningen bij verschillende aanbieders hebben zeggen dit vaker te doen om bezittingen te spreiden (43%) of vanwege een ander productaanbod (34%).
- Een verschil in kosten is voor een vijfde van de beleggers een reden om meerdere rekeningen te hebben (bij dezelfde aanbieder: 20%; bij verschillende aanbieders: 22%).
- Ervaren beleggers hebben vaker meerdere beleggingsrekeningen dan startende beleggers (53% vs. 35%). Datzelfde geldt voor beleggers die meer dan 5 transacties per jaar uitvoeren t.o.v. ≤ 5 transacties (65% vs. 37%).



# Men zegt relatief weinig over te stappen naar een ander type rekening. Belangrijkste reden om dit wel te doen is lagere kosten

Heeft u een beleggingsrekening gehad met ander type dienstverlening?



Reden van overstappen naar huidige beleggingsrekening



- Hoewel iets minder dan de helft (46%) van alle beleggers zegt meerdere beleggingsrekeningen te gebruiken, is het gebruik van beleggingsrekeningen met een ander type dienstverlening minder gebruikelijk: een op de vijf (21%) beleggers heeft dit in de afgelopen vijf jaar gehad.
- Beleggers die zeggen gebruik te maken van een financieel adviseur zijn relatief vaak overstapt naar een andere beleggingsrekening bij dezelfde aanbieder (27%; zelfstandig beleggen: 11%; vermogensbeheer: 7%). Beleggers die zeggen gebruik te maken van vermogensbeheer geven daarentegen vaak aan geen andere rekening gehad te hebben (89%; zelfstandig beleggen: 77%; financieel adviseur: 63%).
- De redenen om over te stappen naar een ander type beleggingsrekening verschillen van de redenen die men heeft om meerdere rekeningen te hebben. De belangrijkste reden om over te stappen naar de huidige beleggingsrekening is vanwege de kosten (37%).

Heeft u in de afgelopen 5 jaar een beleggingsrekening gehad met ander type dienstverlening dan uw huidige beleggingsrekening(en)? Meerdere antwoorden mogelijk  
Waarom bent u overstapt naar uw huidige beleggingsrekening? Meerdere antwoorden mogelijk

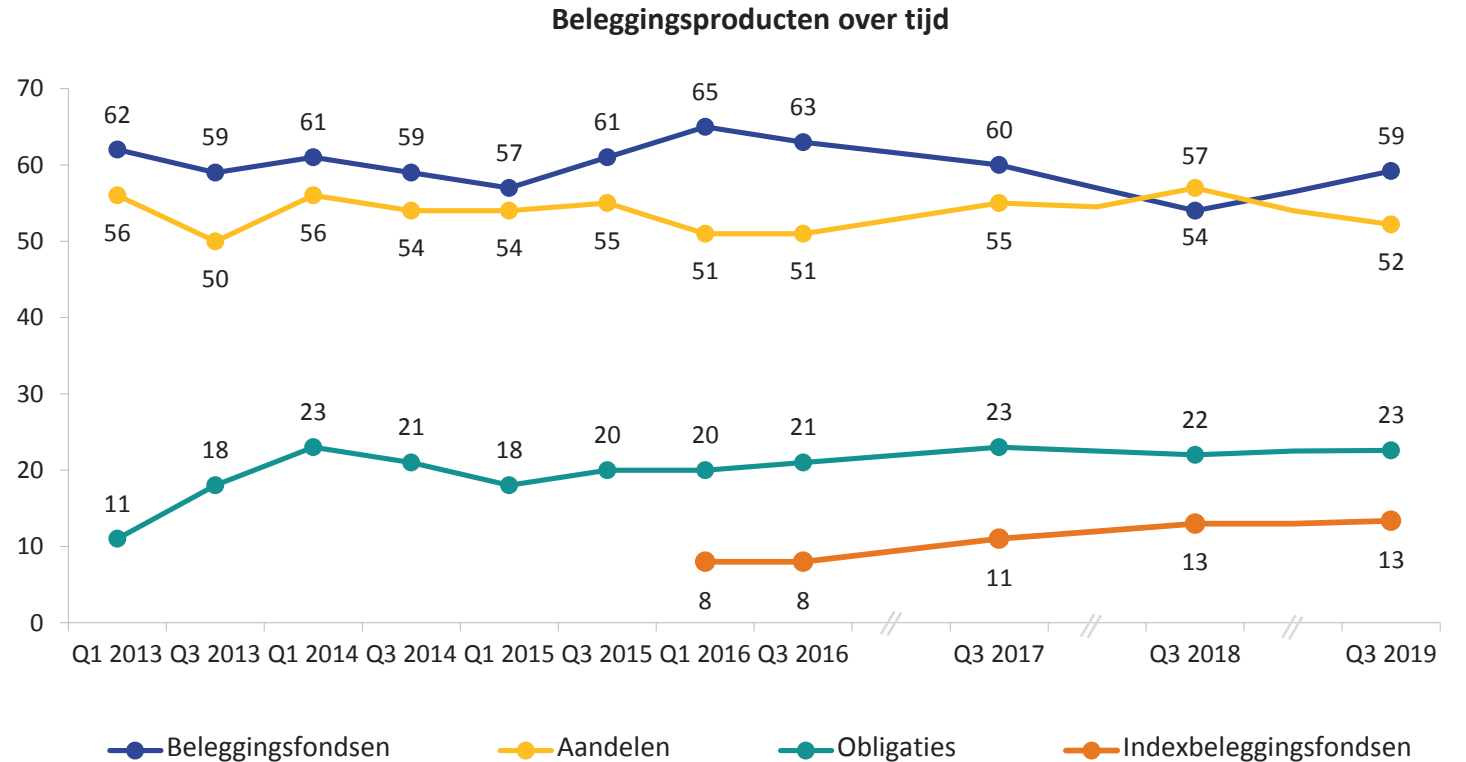
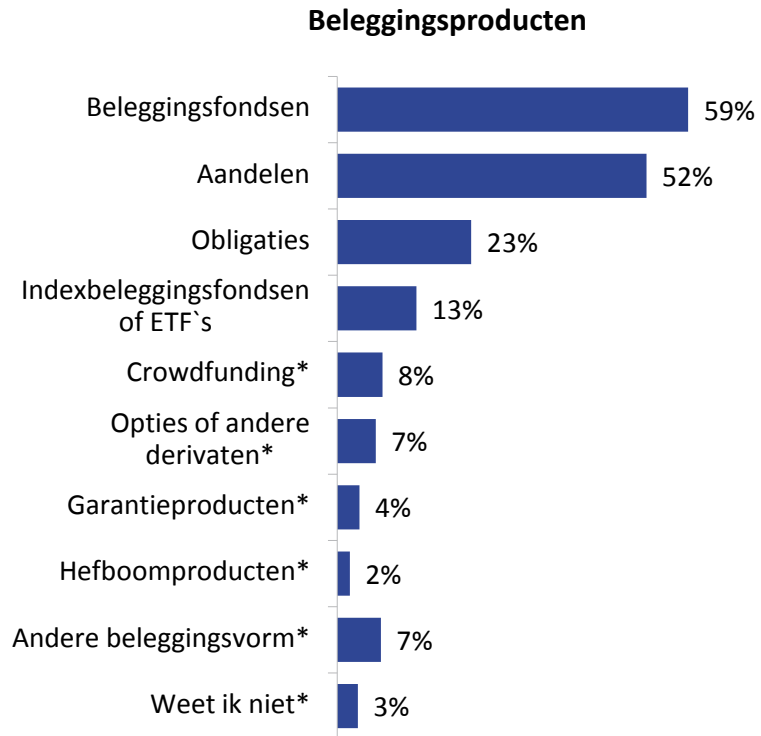
Basis: alle respondenten: n=606; Beleggers die in het verleden een ander type beleggingsrekening hebben gehad: n=114 © Ipsos 2019

# 6

## Beleggingsportefeuille



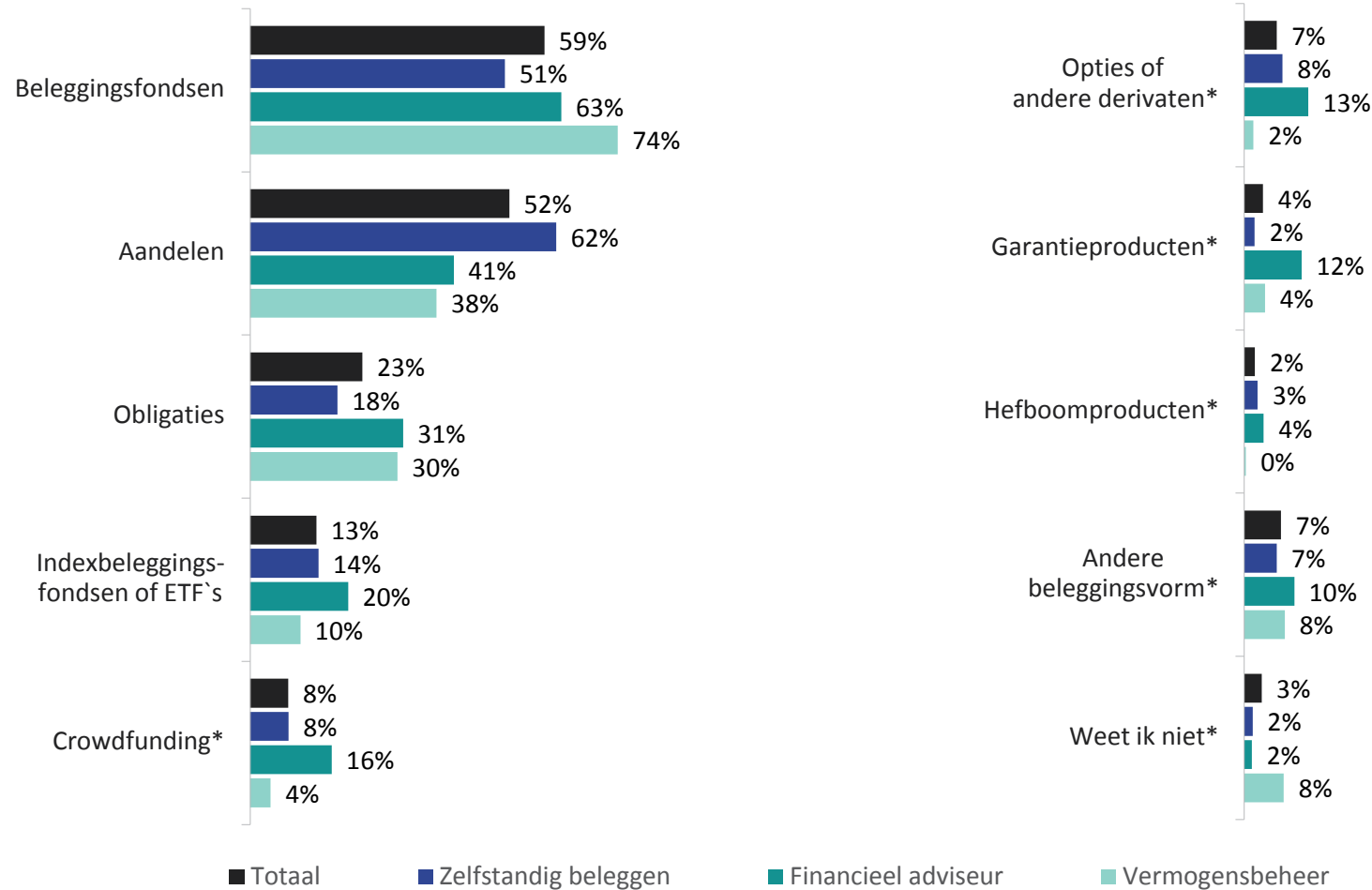
# Beleggers zeggen het meest gebruik te maken van beleggingsfondsen en aandelen



- Beleggingsfondsen zijn, na de afname vorig jaar, opnieuw de meest gebruikte beleggingsvorm (59%), gevolgd door aandelen (52%). Het aandeel van obligaties (23%) en indexbeleggingsfondsen (13%) is vergelijkbaar met vorig jaar.
- Ervaren beleggers investeren vaker in beleggingsfondsen dan startende beleggers (66% vs. 50%).

# Zelfstandige beleggers zeggen vaker te investeren in aandelen, beleggers in beheer zeggen vaker in beleggingsfondsen te investeren

In welke vormen belegt u?



\* Indicatief i.v.m. laag aantal waarnemingen (n<50)

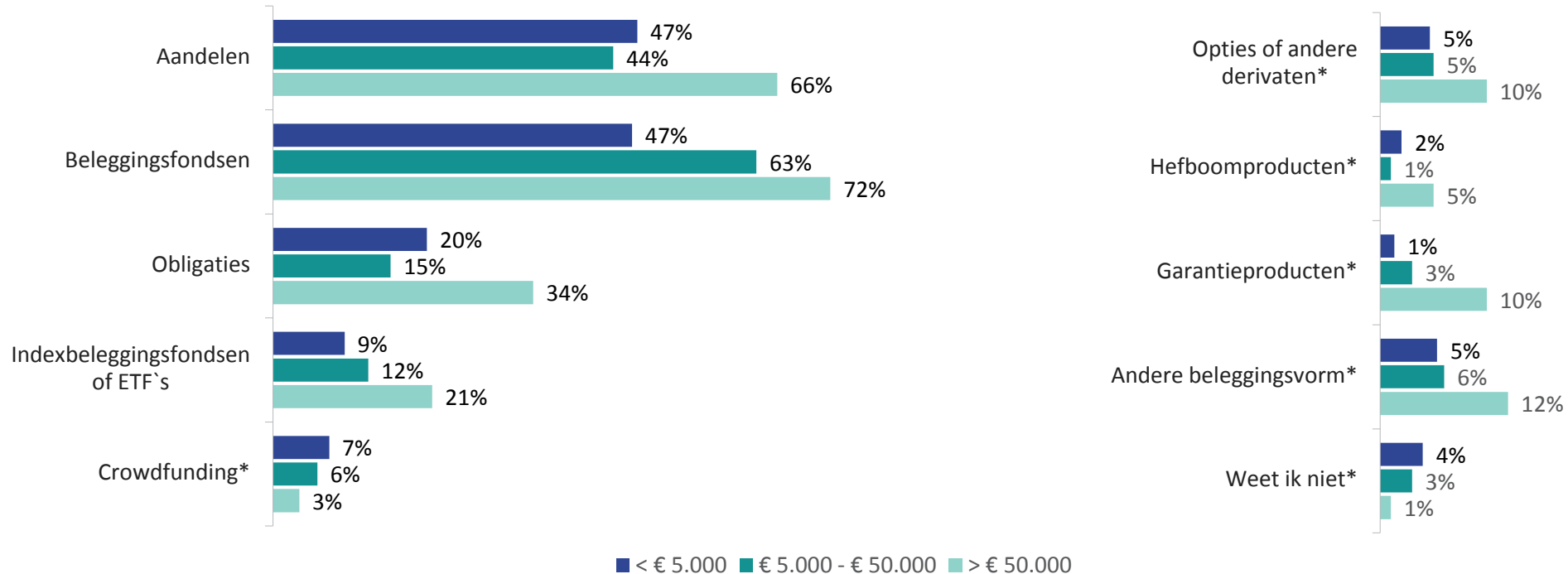
Basis: Alle respondenten: n=606 (Zelfstandig beleggen: n=345; beleggingsadvies: n=77; vermogensbeheer: n=184)

© Ipsos 2019



# Beleggers met grote portefeuilles zeggen meer verschillende beleggingsproducten te bezitten dan beleggers met kleine portefeuilles

Beleggingsproducten x belegbaar vermogen



\* Indicatief i.v.m. laag aantal waarnemingen (n<50)

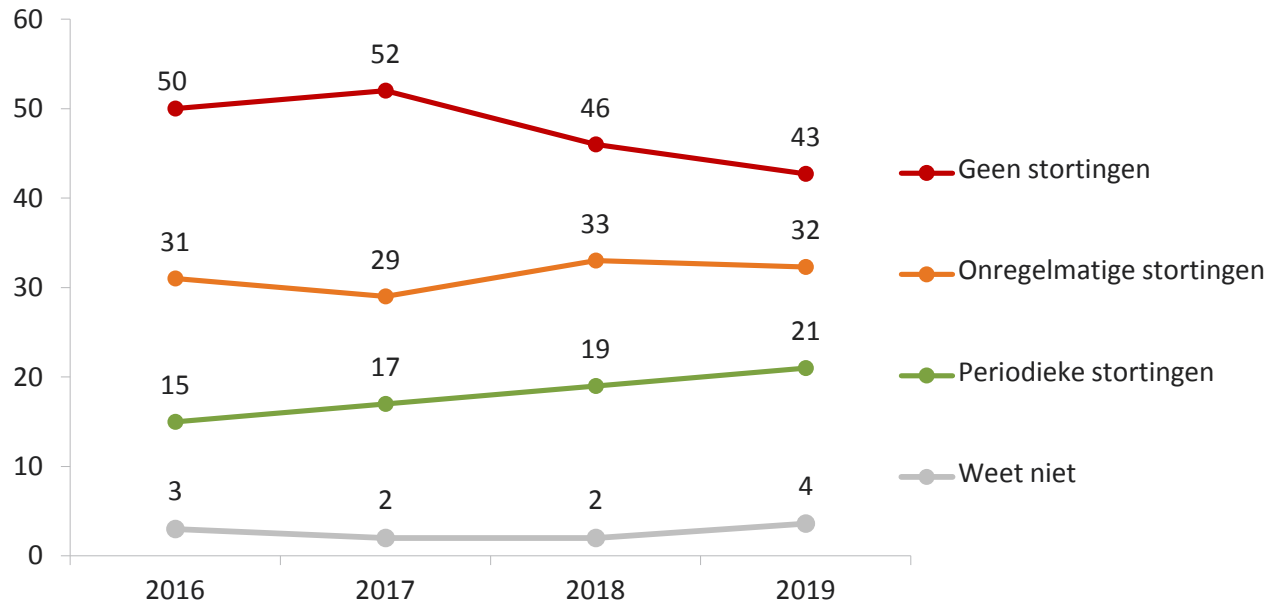
# De meeste beleggers zeggen één of twee soorten beleggingen te hebben

	Gemiddeld aantal soorten beleggingen	Meest voorkomende
<b>Alle beleggers</b>	<b>1,7</b>	Beleggingsfonds (59%)
BELEGGINGSWIJZE		
Execution only	1,9	Aandelen (64%)
Advies	2,3	Beleggingsfonds (65%)
Vermogensbeheer	1,9	Beleggingsfonds (75%)
TYPE BELEGGER		
Risiconemend	2,0	Aandelen (73%)
Midden	1,8	Beleggingsfonds (67%)
Voorzichtig	1,5	Beleggingsfonds (52%)
DOEL		
Specifiek doel	1,7	Beleggingsfonds (60%)
Vermogensopbouw	2,2	Aandelen (66%)
Fun*	2,4	Aandelen (76%)

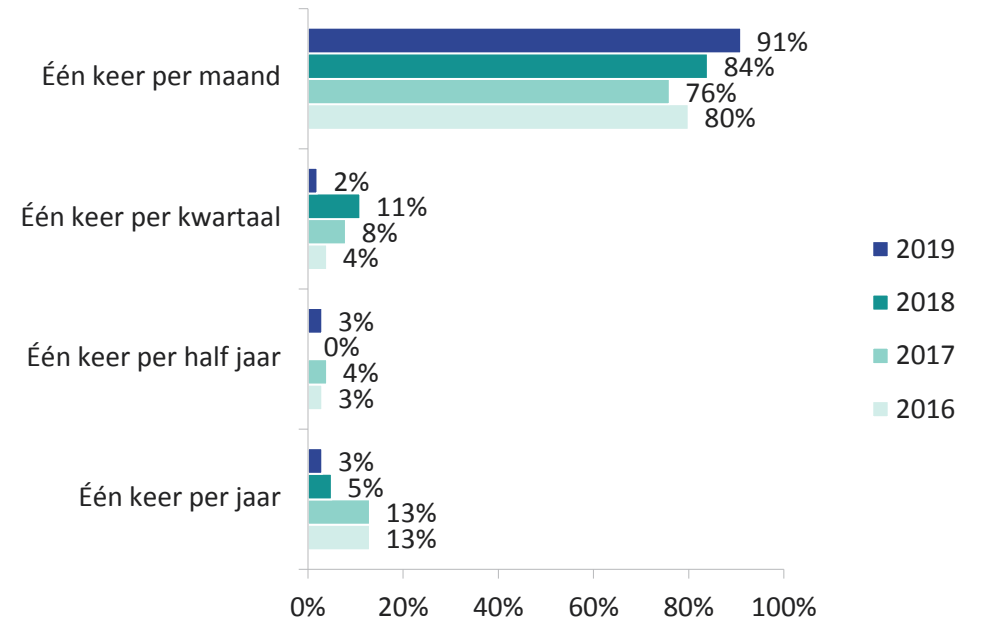
- Beleggers zeggen gemiddeld 1,7 verschillende soorten beleggingen te hebben.
- Adviesbeleggers en risiconemende beleggers zeggen meer soorten beleggingen te hebben (resp. 2,3 en 2,0).
- Daarnaast zijn er verschillen in meest gebruikte beleggingsvorm. Zelfstandige en risiconemende beleggers zeggen vaak aandelen te bezitten, terwijl andere beleggers vaker in beleggingsfondsen zeggen te investeren.

# Zowel het aandeel als de frequentie van periodieke stortingen vertoont een licht stijgende lijn

Periodiek storten



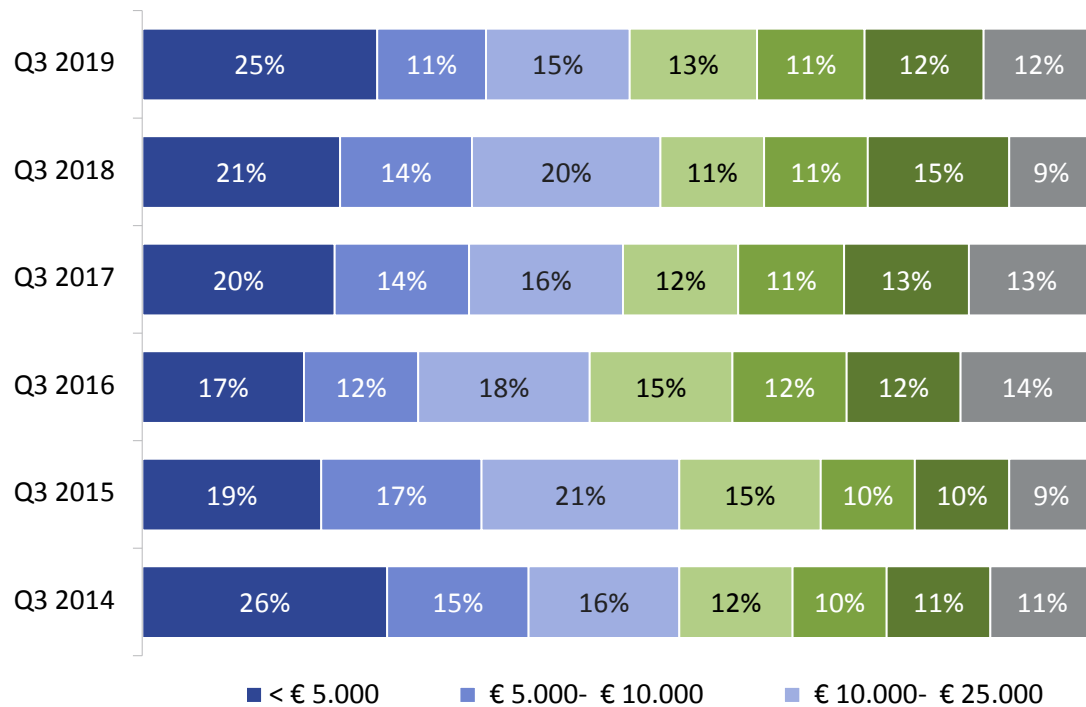
Frequentie indien er periodiek gestort wordt



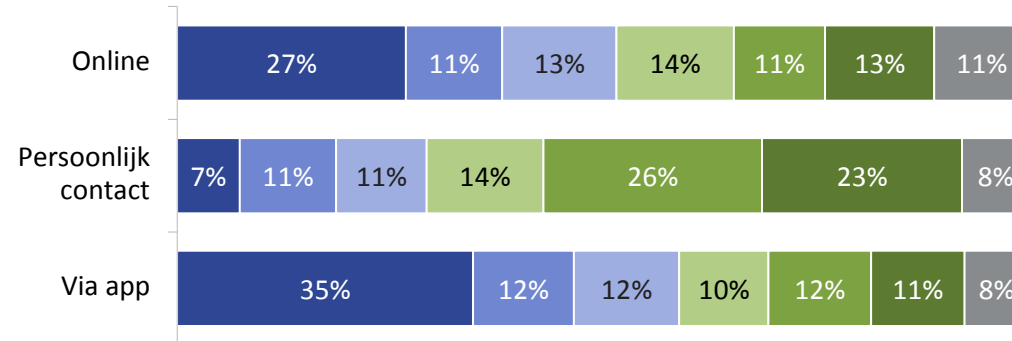
- Een op de vijf (21%) beleggers zegt periodiek een bepaald bedrag op hun beleggingsrekening te storten, dit aandeel vertoont de afgelopen jaren een licht stijgende lijn. Het aandeel dat aangeeft momenteel geen stortingen te doen is daarentegen opnieuw afgenomen (43%).
- Van de periodieke storters zegt vrijwel iedereen (91%) dit maandelijks te doen en ook daar is de afgelopen jaren een licht stijgende lijn zichtbaar.
- Gemiddeld zegt men € 537 per jaar op de beleggingsrekening te storten. Adviesbeleggers zeggen jaarlijks meer te storten dan andere beleggers (€ 962; execution only: € 446; vermogensbeheer: €559).

# Het aandeel beleggers met een kleine portefeuille (minder dan € 5.000) is opnieuw licht toegenomen

Totale waarde van beleggingen per jaar



Totale waarde van beleggingen x wijze van beleggen



- Een kwart van de beleggers zegt een portefeuille te hebben die minder dan € 5.000 waard is, dit aandeel vertoont al enkele jaren een licht stijgende lijn. Voor beleggers die via een app beleggen is dit 35%.
- Onder beleggers die via persoonlijk contact transacties uitvoeren zegt de helft (49%) voor €50.000 of meer aan beleggingen te hebben.
- Zes op de tien (59%) startende beleggers zegt een portefeuille te hebben die minder dan € 5.000 waard is, onder ervaren beleggers is dit slechts 13%.

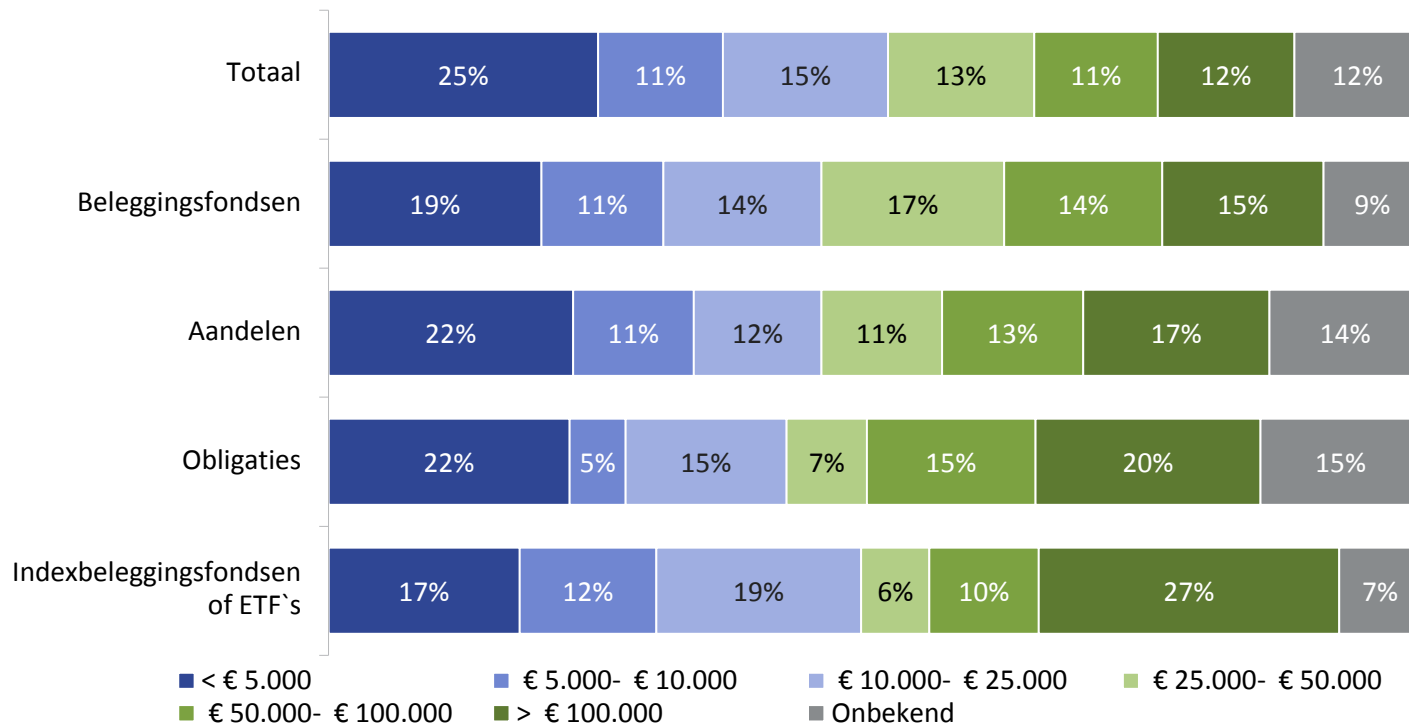
Basis: Alle respondenten Q3 2014 (n=618); Q3 2015 (n=632; Q3 2016 (n=600); Q3 2017 (n=610); Q3 2018 (n=606); Q3 2019 (n=606)

Wat is op dit moment de totale waarde van uw beleggingen?



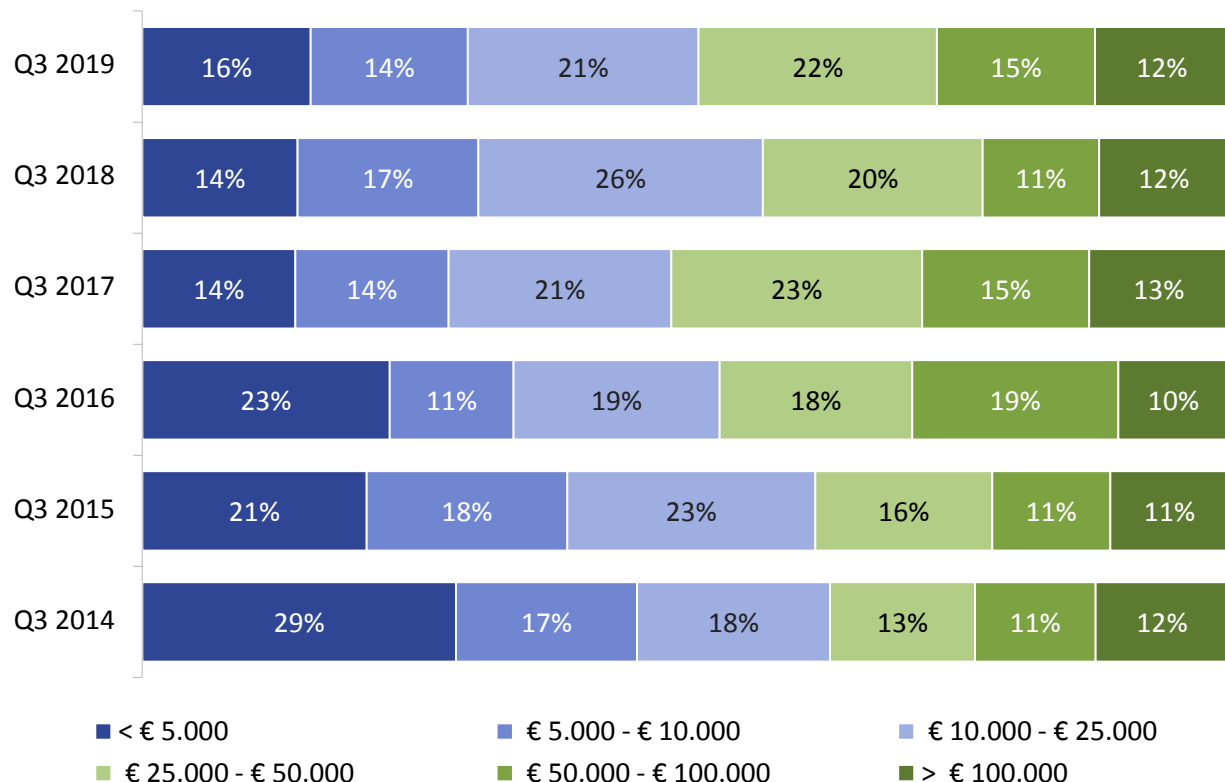
# Beleggers met een vermogen van €50.000 of meer zeggen relatief vaak in indexbeleggingsfondsen te investeren

Belegd vermogen per beleggingsproduct



# Drie op de tien beleggers zegt minder dan €10.000 op de spaarrekening te hebben staan, terwijl een kwart meer dan €50.000 zegt te hebben


Spaargeld op spaarrekening of spaardeposito



Percentage onbekend

18%  
16%  
21%  
20%  
19%  
21%

Spaargeld X Belegbaar vermogen

	Alle beleggers	Vrij belegbaar vermogen =<€ 5.000
Spaargeld € 0 tot € 5.000	16%	38%
	Alle beleggers	Vrij belegbaar vermogen => € 50.000
Spaargeld > € 50.000	27%	48%

# Onderzoeksverantwoording



# Onderzoeksverantwoording

## Methode



Online onderzoek (cawi)



40 vragen in totaal



Ongeveer 10 minuten invultijd



Het profiel van beleggers en de beleggingsportefeuille

## Veldwerk



Woensdag 16 oktober tot maandag 28 oktober 2019



1.200 uitnodigingen verstuurd



606 volledig ingevulde vragenlijsten



51% respons

## Steekproef



GfK Consumenten Panel



Steekproef van Nederlandse beleggers (18+) in GfK Consumenten Panel



De representatief NL steekproef is herwogen naar een afspiegeling van de Nederlandse beleggers (18+) op basis van de GfK maandscreening (sept. '19). Deze groep is gewogen naar geslacht, leeftijd en opleiding.

## Devices



Omdat steeds meer online vragenlijsten op een mobiele device (smartphone/tablet) worden ingevuld, is het van belang dat zowel de vraagstelling (kort en bondig) als de programmering (mobiel vriendelijk) hieraan worden aangepast.

61% van de respondenten heeft de vragenlijst ingevuld via een PC, 12% via een tablet en 27% via een smartphone.



### Robin Hardeveld Kleuver

Industry Consultant Financial Services  
+31 20 6070 778  
robin.hardeveldkleuver@ipsos.com

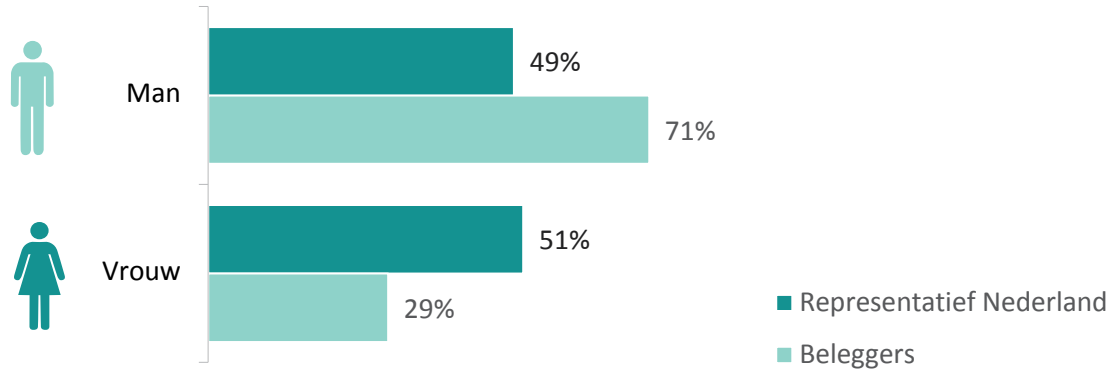


### Bryan van der Boom

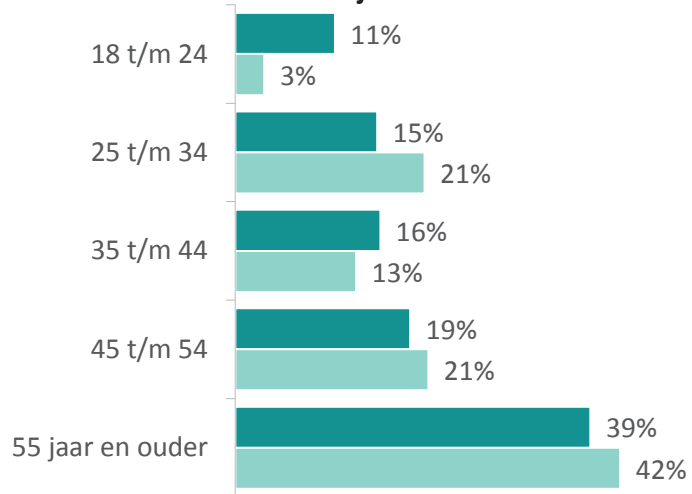
Project Manager  
+31 20 6070 714  
bryan.vanderboom@ipsos.com

# Demografische gegevens

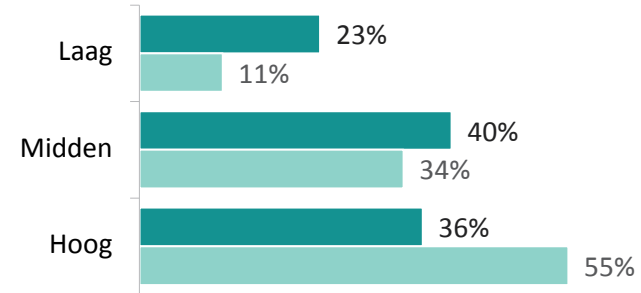
## Geslacht



## Leeftijd



## Opleiding

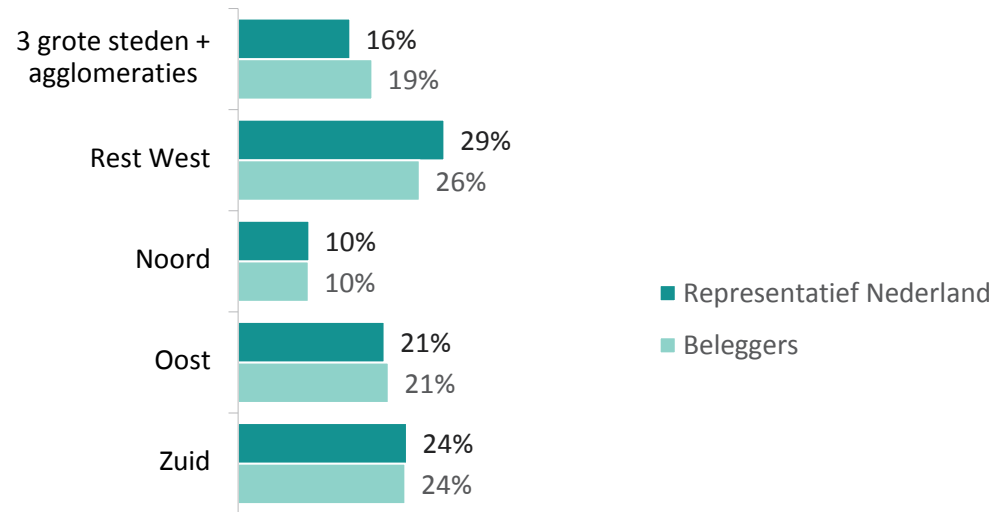


## Opleidingsniveau

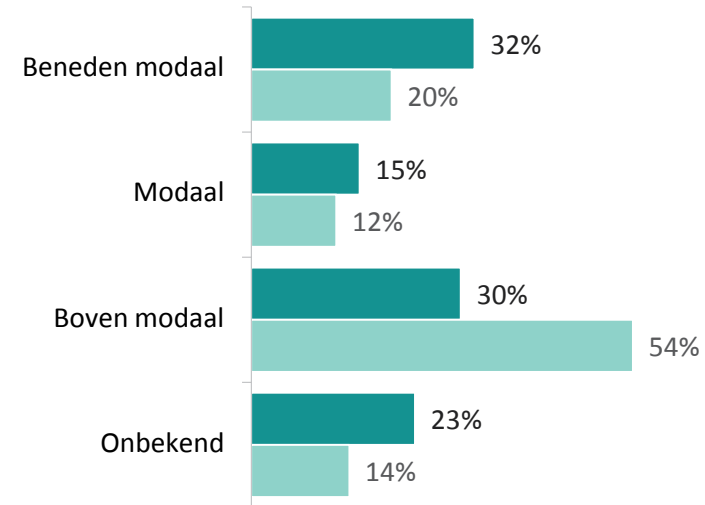
<b>Laag</b>	La -groep 1,2 en speciaal La -groep 3+ LBO Mavo/Mulo Opleiding leerlingwezen
<b>Midden</b>	VSO/MMS Havo/VWO/Gymnasium/HBS -1/3- Havo/VWO/Gymnasium/HBS -4+- Middelbaar beroepsonderwijs-
<b>Hoog</b>	Hoger beroepsonderwijs Post HBO onderwijs WO -prop/kand- WO -doctoraal-

# Demografische gegevens

Regio



Huishoudinkomen



## Bruto huishoudinkomen per jaar

Beneden modaal	tot € 36.500
Modaal	€ 36.500 tot € 43.500
Boven modaal	€ 43.500 of meer